

for overhovedet at naa fremad. Det kirkelige Udvalg sad og arbejdede som en Slags Kirkekommission i 6 Aar, og mange af de Ting, det fremsatte, vare gode, det er rigtigt nok, som den højtærede Minister har sagt. Det, der forelaa i Fjor, var kun et Forslag om at kunne indkalde det kirkelige Udvalg paa ny, hvis Rigsdagen fandt, der var Grund dertil, og vilde bevilge de fornødne Penge.

Formanden: Folketingsmanden for Hjørring Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Grønberg: Det maa dog staa fast, at hvis vi i Fjor havde vedtaget Fællesudvalgets Indstilling, vilde vi ikke nu have staaet her og drøftet disse Forslag, der nu foreligge, og da det hævdes fra alle Sider, at de ere ganske anderledes frisindede end Forslagene i Fjor og, som det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) har Ret i, bryde med den Linie, man tidligere har søgt at følge, saa har det, at vi ikke vedtog Forslagene i Fjor, ført til, at vi nu komme ind paa en Vej, der fører mod et helt andet Maal end det Maal, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) altid har sigtet efter. Thi det Maal, det ærede Medlem sigtede efter — det er der nok af Udtalelser i Rigsdagstidenden, som vise —, var det, at Menighedsraadene skulde være Begyndelsen til en Kirkeforfatning, til en Repræsentation, man skulde begynde fra neden med Menighedsraad, saa kunde vi faa det andet bagefter. Altsaa, at der er skabt en Mulighed for, at vi ikke skulle følge denne Linie og denne Vej, men den Vej, som den højtærede Kultusminister nu fører an paa frem mod frikirkelig Lovgivning, frem mod en Frikirke, det have vi bidraget vort til ved i Fjor at forhindre, at der blev gaaet videre ad den Vej, det ærede Medlem fra Ringkøbing vilde føre os frem ad.

Stensballe: Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) begyndte den første Gang, han havde Ordet, sin Tale med at fremhæve, at den danske Folkekirke var en borgerlig Indretning, men, føjede han til, en borgerlig Indretning af en særlig Art; man vil med Rette kunne sige, at det er en borgerlig Indretning, thi ellers vilde Rigsdagen jo ikke kunne lovgive med Hensyn til dette Forhold, og vi have jo ingen anden Magt end Rigsdagen, der overhovedet kan lovgive. Deri har det ærede Medlem efter min Mening fuld-

stændig Ret. Den danske Folkekirke er fra en vis Side set en borgerlig Indretning, men med Rette føjede det ærede Medlem til „af en særlig Art“, idet han stærkt betonedede, at der er Ting med Hensyn til Folkekirken, som den danske Rigsdag aldrig nogen Sinde vil kunne lovgive om. Han nævnede Sakramenterne, og han nævnede Bekendelsen, og vi ville vel alle være enige om, at dersom vi vilde give os af med at foretage Forandringer i Sakramenternes Forvaltning eller i Bekendelsen, saa vilde vi ligefrem gøre os skyldige i Helligbrøde. Jeg mener derfor, at det ærede Medlem fuldt ud har Ret i den Maade, hvorpaa han udtrykte sig. Naar man derimod undertiden har udtrykt sig saaledes, at den danske Folkekirke *kun* er en borgerlig Indretning, saa mener jeg, at man har udtrykt sig uheldigt. Men en saadan Udtryksmaade er brugt. Man har da sagt, at den var en borgerlig Indretning i Mod-sætning til Ordet Kirke- eller Trossamfund. Saaledes har en af vore Præster for nogle Aar siden skrevet i en Artikel — jeg citerer den ikke ordret, men efter Indholdet —, at Folkekirken ikke er noget Trossamfund eller Kirkesamfund, men den er en borgerlig Indretning, hvori Trossamfund kunne findes; eller den er Folkets Hus, hvori Trossamfund kunne bo. Men det er jo aldeles aabenbart, at denne Betragtningssmaade ikke kan hævdes i Forhold til Grundloven. Thi ifølge Grundlovens § 3 er den danske Folkekirke ubestrideligt ensbetydende med den evangelisk-lutherske Kirke i Danmark, og i § 78 nævnes Folkekirken ved Siden af de fra den afvigende Trossamfund. [Det faktiske Forhold er derfor dette, at vi her i Landet have forskellige Trossamfund eller Kirkesamfund, hvoraf Folkekirken er det største, idet den omfatter Folkets store Flertal. Men ved Siden af den er der en Række Trossamfund: det romersk-katolske, Irvingianerne, Metodisterne o. s. v., og jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen) i, at det vil være ønskeligt, at disse forskellige Trossamfund fra Statens Side behandles saa ligeligt som muligt. Det kirkelige Udvalg fortjener Paaskønnelse, fordi det har bidraget sit til at fremme en saadan Ligestilling derved, at det i en Indstilling med Hensyn til en ny Dissenterlov har henstillet, at der kunde gives Understøttelse ogsaa til disse Samfund, saaledes at det ikke med Rette skulde kunne siges, at Folkekirken blev begunstiget paa de andre Trossamfunds Bekostning.

Men naar vi dernæst vende os til den